

NATALIE MEG EVANS

SUKNELIŲ
VAGILĖ

Alma littera

2014 metų romantinės literatūros
festivalyje APDOVANOTA už
geriausią istorinį romaną!

Pirmas skyrius

Paryžius, 1937-ieji

Pro Tarptautinės ryšių stoties duris išėjo Matildos duktė. Ji vilkėjo griežto stiliaus gebenių žalumos kostiumėliu, kuris visai netiko jos jaunystei.

Ant šono pakreipta skrybėlaitė ir lygios juodos odos bateliai rodė, kad tai jauna turtinga mergina, laibas blauzdas ir kelius išryškinančios šilkinės kojines irgi liudijo tą patį. Ji nešėsi juodą rankinuką ir mūvėjo prie jo priderintas pirštines. Žingsniuojant Luvro gatve ją lydėjo susižavėję žvilgsniai, švystelėjo ir ne viena kviečianti šypsena.

Alikšė Gover stengėsi nekreipti dėmesio. Pusantrų metų, praleistų šiame mieste, ją jau įtikino, kad „stilingos moterys elgiasi abejingai“. Šaltos kaip ledas *Parissiennes** priimdavo susižavėjamą lyg savaimę suprantamą dalyką. Ji mokėsi pamėgdžioti tas moteris, mokėsi vengti neapdairių žingsnių, pernelyg jau aiškiai atskleidžiančių žmogaus kilmę. O kilusi ji buvo iš Londono, kur praleido pirmuosius aštuoniolika gyvenimo metų.

Jos tėvas irgi buvo londonietis, darbininkas, jis pergyveno visą karą, bet netrukus po jo krito pakirstas džiovos. O jos mama buvo iš Elzaso kilusi žydaitė. Šimtmečius tarp Vokietijos ir Prancūzijos draskytas Elzasas brandino nepaprastus žmones. Tokius, kurie kabinasi į gyvenimą visomis keturiomis. Nors motinos nepažinojo, Alikšė paveldėjo jos gudrumą. Šiuo metu ji spruko iš

---

* Paryžietės (*pranc.*). Čia ir toliau – vert. past.

savo pamainos prie pulto telefonų stotyje. Ji ketino daryti tai, už ką būtų galima ir cypėj atsidurti, bet žingsniavo elegantiškai lyg panelė, pirmąkart susiruošusi į *Ritz* barą.

Sent Honoré gatvėje ji sulėtino žingsnį. Jai patiko pirmosios apygardos prašmatnumas ir, nors buvo jau po penktos, o eiti dar toli, ji vis tiek nužvelgdavo kiekvieną vitriną. Ir ne tik dėl drabužių. Jai patiko ir viešbučių fasadai su uniformuotais durininkais, medeliai vazonuose, gėlių kompozicijos. Cukrainės ir žibančios lėkštės jose. Ji atvyko į Paryžių prieš pusantrų metų ir iškart jį įsimylėjo.

Šioje gatvėje buvo viena parduotuvėlė, kuriai ji niekaip negalėdavo atsispirti. *Zollinger's* buvo rankomis gaminamo šokolado rojus, kur saldinių piramides vainikavo paausuoti lapai ir cukruotos gėlės. Labiausiai jai patiko saldainiai su našlaičių kremu – jau vien dėl to, kad juos labiausiai mėgo mama.

Visas žinias apie motiną, kad ir kokios nereikšmingos jos būtų, Aliksė skrupulingai rankiojo iš įvairiausių netiesioginių šaltinių, visai nesirūpindama, tiesa tai ar ne. Ji žinojo, kad Matilda atskraustė į Londoną devynerių, o keturiolikos paliko mokyklą ir pradėjo dirbti parduotuvėje, nes buvo išlikusi lankomumo knygelė ir išėjimo pažymėjimas. Dar ji žinojo, kad per karą mama dirbo slauge. Kaip įrodymas buvo likusi nuotrauka ir „Slaugių klausimynas“. Dar ji manė, kad Matildos liemens apimtis galėjo būti mažesnė nei 46 centimetrai, nes paveldėjo iš jos apatinį sijoną, kurio virvelės buvo sutrauktos ir užraišiotos iki šio neįtikėtino dydžio. Aliksės senelės dėžutėje laikomi rašteliai ir kortelės nuo gėlių puokščių rodė, kad Matildos laidotuvėse 1916 metais dalyvavo keli tuzinai žmonių. Be to, buvo tėvų vestuvinė nuotrauka, sustingusios vilties kadras. Visa kita Aliksė išsigalvojo. Jos senelė, kuri galėjo papildyti šias skurdžias žinias, kažkodėl nusprendė tylėti.

Skaičiuodama frankus rankinuke Aliksė užėjo į *Zollinger's*, ten užtruko neprotingai ilgai ir išėjo nešina mažute dėžute. Ji žvilgtelėjo į rankinį laikroduką. Penkios po penktos. Sent Honoré gatvė buvo ilga, o jai reikėjo nusigauti į dar prašmatnesnius rajonus, iki

pat Sent Honoré Priemiesčio gatvės. Tenai vitrinoje buvo išstatytas nepaprastai vertingas daiktas ir jeigu ji nepaskubės, jis gali būti išimtas. Arba parduotas.

Ji brangiai sumokėjo už šios popietės laisvę.

– Ponia... tai dėl mano senelės... ji pasitempė kelio sausgysles, reikia nuvesti pas gydytoją, – pasakė ji panelei Busak, savo viršininkei. – Ar galėčiau išeiti anksčiau, kad galėčiau jai padėti? – melą išdavė už nugaros paslėpti nervingai virpantys pirštai, bet viršininkė tematė kuklią merginą nuleistomis akimis. Merginą, kuri atrodė jaunesnė nei dvidešimties, bet rengėsi lyg manekenė iš mados namų ir puikiai atlikdavo savo darbą. Kuri gerai mokėjo angliškai ir buvo naudinga ryšių bendrovei.

– Suprasiu, jei pasakytumėt ne... – Aliksė pakėlė juodas akis, kuriose, matyt, atsispindėjo nuoširdus susirūpinimas, nes panelė Busak tik atsiduso ir pasakė:

– Gerai, – Aliksė galinti išeiti anksčiau, bet už tą laiką atlygio negausianti ir tokie pasišalinimai neturį tapti įpročiu. – Bendrovė negali globoti visų sergančių giminaičių. Jei paašškės, kad esi nepatikima, į tavo vietą lengvai rasim kitą.

Tai buvo Aliksės svajonė – ateiti į darbą ir rasti savo vietą užimtą. Šiandienos užduotis ir buvo žingsnis šios svajonės link. Žingsnis link ateities, kur jos laukė butas medžiais apsodintame bulvare ir kur išsipildys visi troškimai. Šie troškimai vedė ją į priekį. Ir laukė jos 24-ajame Sent Honoré Priemiesčio gatvės name.

– O ne! – Aliksė net koja treptelėjo. Priešais buvo 24-asis namas, *Hermès* odos ir šilko dirbinių parduotuvė. Tas daiktas, dėl kurio ji melavo ir atsisakė puikaus užmokesčio, buvo ten, kur ji ir tikėjosi – vitrinoje, tačiau susuktas ir parištas prie rankinuko rankenų, o tas savo ruožtu atremtas į nepaprastai dailiai pasiūtą balną. O jai reikėjo tą daiktą pamatyti išskleistą.

„Tas daiktas“ buvo šilko kvadratas – pirmasis šalikas, pagamintas naujojoje *Hermès* gamykloje Lione. Na ką gi, kiek ji galėjo matyti, jis beveik visas baltas, kraštai apsiūti rankomis. Ir dar išmargintas nedideliais medeliais, o gal krūmais, ratais ir arklių gal-

vomis, o dar, atrodo, matosi lyg ir vyriškis su peruku. Ji nužvelgė savo atvaizdą. Ar ji išdrįs užėti ir paprašyti, kad parodytų?

Jos kostiumėlis buvo gerokai brangesnis už visa, ką dėvėjo jos bendradarbė, bet vis dėlto ne Sent Honorė Priemiesčio gatvės lygio. O jei darbuotojos tik žvilgtels į ją ir išmes lauk? Arba atspės, ko ji čia atėjo?

Nieku gyvu, tikino ji save. Joks nusikaltimas apžiūrėti naują ir dailų daiktą. *Marie Claire* žurnalas, šio mėnesio naujiena, tvirtino, kad „pasitikėjimas savimi prasideda viduje“. Betgi abejonės ir skrandžio skausmai taip pat.

Ji atsisuko išgirdusi automobilio variklio burzgimą. Netoliese sustojo rolsroisas, smėlio spalva sužibo vidaus apdaila. Išlipo vairuotojas ir prieš atidarydamas užpakalines keleivio pusės duris pasitaisė pirštines.

Gracingai tarsi balerina išplaukė moteris. Aiškiai ne prancūzė, nusprendė Alikšė. Ji sparčiai mokėsi Prancūzijos aukštuomenės kodų ir jau žinojo, kad prancūzės dieną dažniausiai renkasi kuklias šukuosenas. Tačiau šios moters kviečių geltonumo garbanos draikėsi iš po kailinės skrybėlaitės puošniomis bangomis. Lūpos tamsiai raudonos, antakiai nupiešti. Kino žvaigždė? Kad ir kas ji būtų, *Hermès* parduotuvės durys plačiai atsilapojo jai nespėjus pereiti šaligatvio.

Vairuotojas įsikando cigaretę, spragtelėjo žiebtuvėliu ir mirkrelėję Aliksei.

– Apžiūrinėji vitrinas, gražuole? Aš taip pat.

Alikšė tik nudelbė jį iš aukšto ir nusekė paskui tą poniją į parduotuvę.

– Panele! – kelią jai kaipmat pastojo jaunutė pardavėja. Alikšė tiesiog jautė, kaip ji tyrinėja akimis jos švarkelį, vertindama sukirpimą ir ieškodama slaptų turtingumo ženklų. Matyt, nerado, nes pakartojo jau daug griežčiau: – Panele, ko norėtumėt?

– Pirštinaičių, – leptelėjo Alikšė. – Aš... aš ieškau pirštinaičių. Ir šalikėlio, – ji žvilgtelėjo į langą, bet į tą pusę žengti nedrįso.

– Pirštinaičių pavasario sezonui?

– Ee... taip. Gal rudų?

Pavasario sezonui – rudų? Na, na. Pardavėja parodė krėslą gana atokiai nuo lango.

– Panele, maloniai prašom čionai.

Dama iš rolsroiso rūpinosi vyresnė pardavėja, ir Aliksė išgirdo, kaip toji šūktelėjo angliškai su ryškiu amerikietišku akcentu:

– Ai! Tai čia tas naujausias pono Hermio kūdikis? Visos mes pamesim dėl jo galvas! Tikiuosi, jis ir pavadinimą turi?

Aliksė stabtelėjo. Jos kalbėjosi apie *tą* šalikėlį.

Pardavėja atsakė:

– Ponas Hermis pavadino jį *Jeu des omnibus et dames blanches**.

– O žvaigždžių spindesy, būtinai turėsit man tai išversti.

– Čia kalbama, ponia, apie omnibuso žaidimą, žaistą aštuonioliktame amžiuje, ir *dames blanches*, taip vadinamos arklių traukiamos kariatos miestuose, dar jos kartais vadinamos „omnibusais“. Tai toks nedidelis pokštas.

– Ką gi, tokie pokštai man neįkandami, – atsakė ponia, laikydamą šilko kvadratą arčiau šviesos, – bet nekantrauju užsirišti jį ant kaklo. Ar man bus leista nusipirkti šį nuostabų daikčiuką?

– Mes visada džiaugiamės galėdamos patarnauti poniai Kelpin Hermio parduotuvėje.

Aliksė prisislinko arčiau. „Ponia Kelpin“ tikrai ne kino žvaigždė. Kino žvaigždėms patinka būti vadinamoms „panelėmis“. Ir ne diplomato žmona. „O žvaigždžių spindesy.“ Ant prekystalio gulėjo atvira plokščia dėžutė ir Aliksė suprato, kad joje tų šalikėlių turėtų būti daugiau. Na, žinoma. Vos tik apie juos pasklis naujieji, čia subėgs pusė miesto. Tad reikia atidžiau apžiūrėti piešinį, spalvas. Juoda, tamsiai oranžinė, mėlyna...

Dvigubu ratu vis kartojasi arklio traukiamo omnibuso motyvas. Aliksė suskaičiavo tuos atvaizdus, įsidėmėjo kryptį. Vidury buvo apskritimas su damomis ir džentelmenais aštuoniolikto amžiaus pabaigos drabužiais, jie žaidė kažkokį stalo žaidimą. Ji su-

---

* Omnibuso ir baltųjų damų žaidimas.

skaičiavo figūras, įsidėmėjo drabužius ir šukuosenas. Sudėtingas piešinys.

– O kokia čia panelė Plačiaakė? – amerikietė pasisuko krėsle. – Jūs į mane spoksote.

Aliksė pasitraukė atatupsta.

– Labai atsiprašau, atleiskit man.

Ir išskuodė į gatvę, bet vis dėlto spėjo išgirsti:

– Manychiau, kad žurnalistė, parduos šią istoriją apie mane laikraščiams. Kaip nuobodu. Bet vis dėlto šeši iš dešimties už pastangas.

Jau temo, Aliksė perėjo Seną Marijos tiltu ir nusileido į Anžu krantinę. Ji buvo Šventojo Liudviko saloje, mažesniojoje iš dviejų, kurios sudarė senojo Paryžiaus centrą. Šv. Liudviko sala buvo lyg atskiras mielių gatvelių ir maurais apaugusių prieplaukų miestelis, ir Aliksė pažadėjo sau, kad vieną dieną ir ji apsigyvens kuriame nors iš tų nušiuusių rūmų. Iš *Hermès* parduotuvės, svilinama pažeminimo, ji bėgo kone tekina. „Šeši iš dešimties...“

Kaukšėdama kulniukais į grindinio akmenis ji priėjo plokščia-dugnį aprūdijusį laivą, pririštą prie geležinio žiedo. Laivas vadinosi „Katrina“, nors nuo „r“ raidės visą žodį buvo surijęs įdubimas, likęs nuo kažkokio seno susidūrimo. Čia gyveno geriausias jos draugas. Ji pašaukė:

– Polai! Čia aš, Aliksė. Tu namie?

Pro vairinės duris išlindo dvi vienodos galvelės, paskui laivagalyje pasirodė dvi mergytės medvilninėmis suknutėmis. Viena iš jų vienoje rankoje laikė apsilupinęjusį smuiką, o kitoje – stryką.

Aliksė pasisveikino su mergaitėmis:

– Lala, Siuze, ar brolis namie? Galiu užteiti?

Lala – toji, kuri laikė smuiką, pridėjo pirštą prie lūpų.

– Jis miega. Šįryt nuo ketvirtos dirbo turguje.

– Buvot šiandien mokykloje?

– Truputį. Turėjau smuiko pamoką, o Siuzė ėjo pas kalbos mokytoją.

– Pas logopedę? – nusijuokė Aliksė. – Gal įpilsi man taureę vyno? Polo nežadinsiu, pažadu.

Pėdos degte degė, jai būtinai reikėjo prisėsti, kad galėtų užfiksuoti tai, ką pamatė. Mergaitės permetė trapą – platoką grublėtą lentą. Eidama ja Aliksė stengdavosi nežiūrėti į vandenį, bet niekada nepavykdavo. Nuojauta šnabždėjo, kad vos pasiekus vidurį, netoliese prapukšės kitas laivas ir sujudins „Katriną“. Būtų galima nusiauti batelius, bet juk kojines kainavo visos savaitės uždarbį...

Išgirdusi juoką ji pakėlė akis. Jai padėti iš viršaus tiesėsi platus delnas, ranka buvo nuoga ir įdegusi. Kaip ir visas kūnas.

– Polai, tu nuogas! – šūktelėjo ji.

– O ką, – atšovė Polas Galas, rodydamas stiprius nelygius dantis. – Ar atėjai su manimi pasimylėti?

– Ša! Mergaitės išgirs.

– Neišgirs. Paklausk.

Iš laivo virtuvės sklido mielas čiulbesys – Siuzė prašė Lalos paimti vyno butelį, o Lala prašė Siuzės surasti taures. Nors Siuzė niekada nekalbėjo, ji dažnai dainuodavo. Jos prarado motiną šurpiomis aplinkybėmis ir priminė Aliksėi du mažus ančiukus, plaukiančius per tragedijos jūrą. Vis pirmyn ir pirmyn, nes jei sustotų, nuskęstų.

Polas padėjo jai persiropšti per planšyrą, sugavo į glėbį ir, kol ji valėsi nuo sijono rūdis, pabučiavo.

– Nereikia, – ėmė bartis ji. – Atėjau dirbti, eskizas dar karštas, reikia iškloti ant popieriaus.

– Miegojau, bet išgirdau tave sapne, – ištare Polas prie pat jos lūpų. Jam dvidešimt dveji, nedaug vyresnis už ją, bet atrodė kitaip, nes dirbdamas nešiku vaisių turguje užsiaugino raumenis, o balsas prikimo nuo rūkymo. Aliksė leido jam ją bučiuoti, puikiai suprasedama, kad tai nesąžininga jų abiejų atžvilgiu. Juodu buvo draugai ir verslo partneriai, šįvakar ji čia atėjo verslo reikalais.

Paskui ji ryžtingai jį atstūmė.

– Man reikia prisėsti, nes viskas išgaruos iš galvos.

Laivo pirmagalyje stovėjo apskritas stalas su keturiomis skirtingomis kėdėmis. Polas vieną jų patraukė arčiau, uždegė žibintą ir stebėjo, kaip Aliksė iš savo rankinuko traukia eskizų bloknotą ir spalvotus pieštukus. Jis nurimo ir atrodė beveik gražus, nepaisant randų ir kreivos sulaužytos nosies.

– Vis bijau, kad susirasi turtingą vyrą ir pamirši mane.

– Šiandien mačiau turtingą moterį, – atsakė Aliksė. Klupinėdama priėjo Siuzė, ant skardinio padėklo nešdama taures ir grafiną. – Apsikarsčiusi kailiais, darančiais prie automobilio spalvos.

Siuzė rimtai lyg padavėja pripylė vyno, o Lala ant stalo padėjo dvi stiklines pieno. Stalas, tiesą sakant, buvo didžiulė lyno ritė, ant kurios viršaus puikavosi raidės PTT. Kol Aliksė piešė plėsdama nepavykusius lapus ir vis mėgindama atkartoti matytą *Hermès* šalikėlį, Polas, Lala ir Siuzė stebėjo ją tylėdami. Atmintyje šalikėlis buvo įsirėžęs ryškiai lyg nuotrauka, tačiau pieštukai atsisakė klausyti. Pradėjo temti. Virš jų galvų „Lamberto“ viešbutyje užsidedė šviesos, visą krantinę išmargindamos auksiniais stačiakampiais. Vandenyje atsispindėjo Celestinų uosto žiburiai. Žiūrovai nekantravo, bet Aliksė nekreipė dėmesio, nes puikiai suprato, kad jie ją palaiko. Jie visi buvo nulipdyti iš to paties molio. Visi kabinosi į gyvenimą kaip galėdami. Lala globojo Siuzę ir mokėsi groti smuiku, kad vieną gražią dieną galėtų muzikuoti turistams pasidėjusi skrybėlę ant šaligatvio. Siuzė pasilipusi ant dėžės kasdien pjaustydavo daržoves vakarienei, smulkindavo, kol išaugdavo didžiulė krūva vienodo dydžio gabalėlių. Polas kiauras dienas dirbo, kad galėtų jas išmaitinti ir mokyti. Aliksė suprato jų liūdesį, nes jos pačios mama mirė ją gimdydama. O prarasti motiną, kurią pažinojai visą gyvenimą, turbūt dar blogiau.

– Vos nepamiršau... – ji pasirausė rankinuke ir ištraukė *Zolinger's* dėžutę. – Po vieną, mergaitės, – Lala ir Siuzė spoksojo į saldinius, kol Aliksė nusijuokusi leido juos išvynioti.

– O aš galiu pauostyti popierėlį? – paklausė Polas.

– Keturių įpirkti neįstengiau. Ar žinotai, kad pardavėjai kiekvieną saldainį suvynioja į gėlių žiedlapius ir užsuka? Tiesiog užburiantis vaizdas – nors aš iš nekantrumo net trypčiojau... – bet kai Polas susiruošė atsakyti, Aliksė jį nutildė: – Leisk man baigti.

Susikaupusi ji net liežuvio galiuką iškišo pro dantis. Kaip ir apsalusios nuo našlaičių kremo dvynės, taip ir ji nuklydo į saldžių svajonių pasaulį. „Pabaigsiu tą prakeiktą šalikėlį ir gausim pinigų. Šeši iš dešimties? Vieną dieną tos poniutės plevėsudamos lapių kailiais ateis į mano parduotuvę ir maldaus įsigyti mano modelių.“